

Ders : Maliye Politikası

Konu 7 : İktisadi Birleşmeler ve Maliye Politikası

Prof. Dr. N. Semih ÖZ

12 Şubat 2020; Ankara

İktisadi Birlikler

Serbest ticaret bölgesi

Gümrük birliđi

Ortak pazar

İktisadi ve parasal birlik

İktisadi Birlikler

(<https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement/fact-sheets/modernizing>)

Modernizing NAFTA into a 21st Century Trade Agreement

The United States, Mexico, and Canada have reached an agreement to modernize the 25-year-old NAFTA into a 21st century, high-standard agreement. The new United States-Mexico-Canada Agreement (USMCA) will support mutually beneficial trade leading to freer markets, fairer trade, and robust economic growth in North America.

Chapters with Key Achievements include:

- **Intellectual Property**
- **Digital Trade**
- **De minimis**
- **Financial Services**
- **Environment**

Gümrük Birliđi

Gümrük Birliđi nedir?

Tanım olarak gümrük birliği; taraf ölkelerin mallarının tek bir gümrük alanı içinde, her nev'i tarife ve eşdeğer vergiden muaf biçimde, serbestçe dolaşabilmeleri ve tarafların, üçüncü ölkelerden gelen ithalata yönelik olarak da aynı tarife oranlarını ve aynı ticaret politikasını uygulamaları anlamındadır. Üçüncü ölkelere yönelik olarak aynı ticaret politikaları benimsendiğinden, gümrük birliği, serbest ticaret alanlarından daha ileri bir ticari entegrasyon modelidir.

<http://www.mfa.gov.tr/turkiye-ab-gumruk-birligi.tr.mfa>

Gümrük Birliđi

Türkiye- AB arasında 1963 Ankara Anlaşmasıyla başlatılan bütünleşme sürecinin bir aşaması, gümrük birliğidir.

Gümrük Birliđi süreci, Türkiye-AB Ortaklık Konseyi'nin 6 Mart 1995 tarihli toplantısında kabul edilen 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı uyarınca, 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren tamamlanmıştır.

Ortak Pazar ve iktisadi ve parasal birlik

- Avrupa Birliđi'nin ilk adımı, 1957 yılında altı kurucu üye (Almanya, Fransa, Hollanda, İtalya, Belçika ve Lüksemburg) ile atıldı.

1	1/1/1958	Belçika	16	1/5/2004	Güney Kıbrıs
2		Fransa	17		Çekya
3		Almanya	18		Estonya
4		İtalya	19		Macaristan
5		Lüksemburg	20		Letonya
6		Hollanda	21		Litvanya
7	1/1/1973	Danimarka	22		Malta
8		İrlanda	23		Polonya
9		Birleşik Krallık (31 Ocak 2020'de ayrıldı)	24		Slovakya
10	1/1/1981	Yunanistan	25		Slovenya
11	1/1/1986	Portekiz	26	1/1/2007	Bulgaristan
12		İspanya	27		Romanya
13	1/1/1995	Avusturya	28	1/7/2013	Hırvatistan
14		Finlandiya			
15		İsveç			

AB

- 1957 Roma Anlaşması
- 1987’de kabul edilen “Tek Avrupa Senedi
- 1989 yılında Madrid’de yapılan zirvede kabul edilen Delors Raporu
- 1992 Maastrich Anlaşması
- 2007 Lizbon Anlaşması

Maastrich Anlaşması

1. Ekonomik ve parasal birlik
2. Avrupa vatandaşlığı [tüm üye ülkelerde oturma ve serbestçe dolaşma, seçme ve seçilme hakkı]
3. Ortak güvenlik ve dış politika
4. Çeşitli alanlarda ortak programlar

Ekonomik ve parasal birlik

1. Topluluk içi sermaye hareketlerinin serbestleştirilmesi [1 Temmuz 1990- 31 Aralık 1993]
2. Tek para politikası uygulaması alt yapısının oluşturulması - Avrupa Merkez Bankası oluşturulması
 - bu oluşturulana kadar Avrupa Para Enstitüsü kurulması -1 Ocak 1994-31-12-1998)
 - Avrupa Merkez Bankası, ECB 1 Temmuz 1998 tarihinden itibaren resmi olarak görevine başlaması
3. Euro' para birimine karşı ulusal paraların sabitlenmesi ve sonunda Euroya geçilmesi [1 Ocak 1999- 1 Temmuz 2002]

Euro bölgesi üye ülkeleri		Euro üyesi olmayan bölge üyesi ülkeler		
1	Avusturya	1	Bulgaristan	Danimarka
2	Belçika	2	Hırvatistan	
3	Güney Kıbrıs	3	Çek Cumhuriyeti	
4	Estonya	4	Macaristan	
5	Finlandiya	5	Polonya	
6	Fransa	6	Romanya	
7	Almanya	7	İsveç	
8	Yunanistan			
9	İrlanda			
10	İtalya			
11	Letonya			
12	Litvanya			
13	Lüksemburg			
14	Malta			
15	Hollanda			
16	Portekiz			
17	Slovakya			
18	Slovenya			
19	İspanya			1 Şubat 2020

Üçüncü aşamaya geçiş için ekonomilerin yakınlaşması için gerekli görülen koşullar

1. Enflasyon

Üyelerin yıllık ortalama enflasyon oranı, fiyat artışı en düşük üç üye devletin yıllık enflasyon oranı ortalamasını en fazla 1,5 puan geçebilir.

2. Kamu maliyesi

Üye devletlerin planlanan ya da fiili kamu açıklarının gayri safi yurtiçi hasıllarına oranının yüzde 3'ü aşmaması gerekmektedir.

Üye devletlerin planlanan ya da fiili kamu borç stoklarının, gayri safi yurtiçi hasıllarına oranının yüzde 60'ı geçmemesi zorunludur.

3. Faiz oranı

Her üye devlet, fiyat istikrarı bakımından en iyi sonucu sağlayan üç üye devletin ortalama nominal uzun vadeli faiz oranını en fazla 2 puan aşabilecektir.

4. Döviz kuru oranı

Üye devletlerin ulusal paraları, Avrupa döviz kuru mekanizmasının izin verdiği "normal" dalgalanma marjı [+ - % 2,25] içinde kalmalıdır.

Yaptırım

Üye ülkeler bu ölçütleri yerine getirmedikleri takdirde 2/3 ağırlıklı oy (nitelikli oy) ile Antlaşmada öngörülen dört yaptırımdan birisine maruz kalabilecektir.

1. Üye ülkelerin bono/tahvillerinin sağlıklı olduğuna ilişkin bildiri
2. Avrupa Yatırım Bankasının üye ülkeye borç vermemesi
3. Avrupa Birliğine faizsiz depozito yatırılma zorunluluğu
4. Para cezası

Vergilendirme İlkeleri

Ayrımcı olmayan tarafsız vergilendirme ilkesi

Oy birliđi kuralı

«Vergilerin yerelliđi» ilkesi

Dolaysız vergiler

Gelir vergisi (~~Tasarrufların Vergilendirilmesi Direktifi~~)

Kurumlar vergisi (Anayavru Şirket Direktifi, Birleşmeler Direktifi)

Avrupa Birliğinde zarar verici vergi rekabeti çalışmaları

Vergi cennetleri listesi

Dolaylı vergiler

İlk direktif şirket kuruluş, devir ve sermaye artırımlarında alınan Damga vergisi ve benzeri yükümlülüklerle ilgilidir. 1965 (ve 1985'te) çıkarıldı.

KDV konusunda, 1970 yılında birinci ve ikinci direktif yürürlüğe girmiştir. Daha sonra yeni Direktifler çıkarılmıştır.

Varış yeri ilkesi/ çıkış yeri ilkesi konusu, uzun süredir AB'nin gündem maddesidir.

Maliye politikaları

İktisadi birlik maliye politikası

- Sistemli
- Sistemli olmayan (konjonktürel dalgalanmalar, krizler)

Maliye politikaları

- Bütçe politikaları
- Devlet yardımlarına (mali transferlere) ilişkin kurallar

